

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-07-118S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Методологія наукових досліджень		Research methodology
Шифр за ОП	ЗП 2	Code in Degree Programme
Освітній рівень: магістерський (другий)		Level of Education: Master's (second)
Галузь знань Культура і мистецтво	02	Field of Knowledge: Culture and Art
Спеціальність Менеджмент соціокультурної діяльності	028	Field of Study: Management of Sociocultural Activity
Освітня програма Соціальний менеджмент та інформаційна культура		Degree Programme: Social Management and Information Culture

РІВНЕ – 2024

06-07-118S Силабус навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Соціальний менеджмент та інформаційна культура» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». Рівне. НУВГП. 2024. 13 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26595/>

Розробник силабусу: Сарнавська О.В., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 14 від "03" червня 2024 року

Завідувач кафедри: Шадюк Т.А., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.

Керівник (гарант) ОП: Шадюк Т.А., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 14 від "10" червня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Ковшун Н.Е., д.е.н., професор.

© Сарнавська О.В., 2024
© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Методологія наукових досліджень»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня програма	Соціальний менеджмент та інформаційна культура
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Рік навчання, семестр	1 рік, 1 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 год. для денної форми 2 год. для заочної форми
Семінарські заняття:	14 год. для денної форми 8 год. для заочної форми
Самостійна робота:	60 год. для денної форми 80 год. для заочної форми
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	

<p>Лектор</p> 	<p><i>Сарнавська Оксана В'ячеславівна, к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології</i></p>
<p>Вікіситет</p>	<p>http://surl.li/sihzza</p>
<p>ORCID</p>	<p>https://orcid.org/0000-0001-9507-3621</p>
<p>Як комунікувати</p>	<p>o.v.sarnavska@nuwm.edu.ua</p>
<p>ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ</p>	
<p>Мета та завдання</p>	
<p><i>Метою</i> навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є формування у магістрів знань з методології, теорії методу і процесу, організації науко-дослідної роботи на різних ієрархічних рівнях, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, розширення знань з методики наукової діяльності та формування практичних умінь і навичок з питань організації та проведення сучасного наукового дослідження у сфері культури.</p> <p>Основними завданнями навчальної дисципліни є вивчення сутності, структури, функцій, форм та концепцій сучасної науки та наукової діяльності, а також оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої та добросесної роботи з організації і проведення науково-дослідницької роботи та написання кваліфікаційної наукової праці. Вивчення дисципліни формує знання, вміння і навички для проведення наукових досліджень у вибраній галузі та озброєння здобувачів вищої освіти філософією, етикою, принципами та елементами методики наукових досліджень, що сприятиме розвитку їхнього творчого мислення, оптимальній організації розумової праці та самореалізації у сфері розвитку креативної та цифрової культури.</p>	
<p>Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle</p>	
<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6520</p>	
<p>Передумови вивчення</p>	

Навчальна дисципліна «Методологія наукового дослідження» є складовою частиною фахового вибору студентів за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Даний курс опирається на дисципліну «Соціальна відповідальність». Результати вивчення дисципліни стануть у нагоді при виконанні завдань переддипломної практики та підготовці кваліфікаційної роботи магістра.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері менеджменту соціокультурної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК1. Здатність визначати напрями досліджень для розвитку соціокультурної діяльності.

СК2. Здатність до практичної адаптації науково-обґрунтованих соціокультурних практик в їх глобальному і локальному вимірах.

СК3. Здатність до планування, обґрунтування та обговорення результатів проведеного дослідження.

СК5. Здатність організувати та реалізувати науково-дослідні, науково-виробничі, соціокультурні проекти.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПР1. Відшукувати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для постановки і вирішення як професійних завдань, так і особистісного розвитку.

ПР2. Використовувати на практиці фаховий науково-термінологічний апарат, вміти представляти підсумки виконаної роботи.

ПР3. Вміти збирати та інтегрувати докази власної дослідницької позиції, обґрунтовувати результати соціокультурних практик, презентувати і відстоювати власну думку щодо результатів досліджень та інновацій.

ПР5. Використовувати міждисциплінарний підхід до вирішення складних задач і проблем соціокультурної діяльності.

ПР9. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, соціокультурних стратегій і проектів державною та іноземною мовами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Наука як феномен культури. Історія, теорія та сутність наукової діяльності .

1. Поняття про науку як особливий феномен культури. Пізнання як філософська проблема

Опис теми. Пізнання як філософська проблема. Феномен наукового мислення. Наука в контексті культури, визначення поняття «наука», особливості виникнення і розвитку наукового знання, етапи розвитку науки. Наукові парадигми. Основні функції науки. Аналізувати структуру і класифікацію науки. Суть та особливості формування і розвитку природничих, гуманітарних та суспільних наук. Розкрити значення науки для розвитку та організації суспільства. Суть та структура наукового знання. Наукова картина світу.

2. Етика сучасної науки та наукового дослідження. Семіотика науки.

Опис теми. Знати суть і структуру дослідного процесу. Розуміти характер досліджень і рівень вивченості теми на основі літературного огляду. Здійснювати аналіз існуючих вихідних даних наукового дослідження та можливостей їх застосування, методи та методологія, особливості використання загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження та інтерпретації вихідної інформації у культурологічному напрямку гуманітаристики.

3. Діалектичні та логічні процеси науково-дослідного процесу. Особистість сучасного науковця у сфері культури.

Опис теми. Діалектика як методологія. Логіка наукового дослідження. Вимоги до особистості сучасного науковця у сфері культури.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методологія сучасної наукової діяльності у сфері культури.

4. Методологія і методи наукового дослідження у гуманітаристиці.

Опис теми. Міждисциплінарний характер наукового дослідження у сфері менеджменту соціокультурних досліджень. Вибір напрямку та теми, обґрунтування актуальності наукової праці, апробація методів реалізації наукового дослідження. Наукова гіпотеза.

5. Організація праці здобувача вищої освіти другого магістерського рівня під час проведення наукового дослідження

Опис теми. Принципи організації наукової праці. Логіка викладення матеріалу. Структура наукової роботи. Написання загального проекту, розроблення змісту, пошук інформації за темою дослідження, опрацювання та коректне використання літератури. Спадкоємність та розширення теми наукової роботи. Традиція та новаторство у науці.

6. Наукові дискусії як спосіб розвитку сучасного наукового дискурсу. Апробація результатів.

Опис теми. Наукова публікація. Наукові галузеві видання. Індекс цитування. Етика цитування. Особливості написання виступів, тез, статей. Виступ як феномен риторики. Впровадження та оцінка ефективності.

7. Написання, оформлення та захист магістерського дослідження

Опис теми. Принцип наукової відповідальності при написанні, оформленні та захисті наукової праці. Особливості оформлення тексту та літератури, бібліографія. Науковий виступ. Оформлення презентації.

8. Дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності.

Опис теми. Поняття доброчесності як феномену філософії та етики. Розуміння поняття академічної доброчесності. Вимоги академічної доброчесності. Плагіат. Види академічної недоброчесності. Здійснення аналізу правових засад боротьби з проявами академічної недоброчесності.

Розподіл годин за темами змістових модулів

Лекції	Год	Семінарські заняття	Год	Сам. робота (год.)	Всього (год.)	Навчальні матеріали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Наука як феномен культури. Історія, теорія та сутність наукової діяльності						
Тема 1. Поняття про науку як особливий феномен культури. Пізнання як філософська проблема.	2	СЗ-1. Наука як феномен культури. Пізнання як філософська проблема.	2	6/2	13/12	[2,3,6,7,8]
Тема 2. Етика сучасної науки та наукового дослідження. Семіотика науки.	2	СЗ-2. Етичні засади сучасного наукового дослідження. Семіотика науки.	2/2	6/2	13/11	[2,3,6,7]

Тема 3. Діалектичні та логічні процеси науково-дослідного процесу. Особистість сучасного науковця у сфері культури.	2	СЗ-3. Діалектичні та логічні процеси науково-дослідного процесу. Особистість сучасного науковця у сфері культури.	2/2	6/6	16/11	[1,2,4,5,11]
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методологія сучасної наукової діяльності у сфері культури.						
Тема 4. Методологія і методи наукового дослідження в гуманітаристиці.	2	СЗ-4 Методологія і методи наукового дослідження в гуманітаристиці.	2/1	8/12	13/6	[3-5,12,14]
Тема 5. Організація праці здобувача вищої освіти другого магістерського рівня під час проведення наукового дослідження	2	СЗ-5. Організація праці здобувача вищої освіти другого магістерського рівня під час проведення наукового дослідження	2	9/16	19/8	[1-5,11]
Тема 6. Основні проблемно-тематичні напрями магістерського дослідження	2/1	СЗ-6. Основні проблемно-тематичні напрями магістерського дослідження в сфері культури	1/1	7/12	15/12	[1-5,8-11]

Тема 7. Написання, оформлення та захист магістерського дослідження в сфері соціокультурної діяльності.	2/1	СЗ-7. Написання, оформлення та захист магістерського дослідження в сфері соціокультурної діяльності.	1	7/14	23/12	[1-5,8-11]
Тема 8. Дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності.	2	СЗ-8. Дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності.	2/2	7/22	23/12	[1-5,8-11]
Разом	16/2		14/8	60/80	90/90	

*кількість годин для заочної форми навчання позначено через /.

Відповідність програмних результатів навчальним матеріалам

Теми	ПР1	ПР2	ПР3	ПР5	ПР9
Тема 1					
Тема 2					
Тема 3					
Тема 4					
Тема 5					
Тема 6					
Тема 7					
Тема 8					

Форми та методи навчання

Методи навчання: бесіда, сократівський діалог, метод кейсів; пошуковий; презентація; дослідження методом інтерв'ю.

Форми навчання: інтерактивні лекції, практикуми, аналіз проблемних ситуацій, відповіді на запитання і опитування, дискусія, аналіз ситуацій, робота в групах, мозковий штурм, професійне моделювання, опрацювання мультимедійних матеріалів з обговоренням.

	Інструменти, обладнання, програмне забезпечення
	Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук; програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет; Facebook, Instagram, Viber, Telegram, ChatGPT; система дистанційного навчання Moodle.
	Порядок оцінювання ПРН

Успішному складанню заліку з дисципліни передуює опанування теоретичного матеріалу та виконання семінарських завдань аудиторної, дистанційної, індивідуальної, самостійної роботи.

Результати вчасно пройденого проміжного контрольного тестування (модуль 1, модуль 2) можуть бути зараховані як підсумковий контрольний тест (залік).

За бажанням студента покращити підсумкові результати курсу, оцінки за модулі можуть бути скасовані і студент має право скласти залік, де має змогу отримати максимальну кількість балів, яка дорівнює сумі балів за модулі.

Перелік критеріїв оцінювання:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання семінарських завдань та самостійну роботу;

- 40 балів – модульний контроль, який складається з двох модулів (МК1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

Усього 100 балів. Підсумковий контроль – залік.

Модульний контроль проходить у формі тестування на платформі системи Moodle через ННЦНО. У тесті передбачено 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 балів (10 балів), рівень 2 – 6 запитань по 1 балу (6 балів), рівень 3 – 4 запитання по 1 балу (4 бали). Усього – 20 балів.

Оцінка автоматично генерується в середовищі Moodle, фіксується викладачем в електронному журналі дисципліни і контролюється деканатом.

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Бали
1. Поточна складова оцінювання	
1.1. Семінарське заняття 1. Наука як феномен культури. Пізнання як філософська проблема.	8
1.2. Семінарське заняття 2. Етичні засади сучасного наукового дослідження. Семіотика науки.	7
1.3. Семінарське заняття 3. Діалектичні та логічні процеси науково-дослідного процесу. Особистість сучасного науковця у сфері культури.	7
1.4. Семінарське заняття 4. Методологія і методи наукового дослідження у гуманітаристиці.	7
1.5. Семінарське заняття 5. Організація праці здобувача вищої освіти магістратури під час проведення наукового дослідження у галузі соціокультурної діяльності. Апробація наукового дослідження.	7
1.6. Семінарське заняття 6. Основні проблемно-тематичні напрями магістерського дослідження в сфері культури	8
1.7. Семінарське заняття 7. Написання, оформлення та захист магістерського дослідження в соціокультурній діяльності.	8
1.8. Дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності.	8
Всього поточна складова оцінювання:	60
2. Модульна складова оцінювання	
2.1. Модульний контроль №1	20
2.2. Модульний контроль №2	20
Всього підсумкова складова оцінювання:	40
Разом:	100

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна:

- Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
- Грищенко І.М., Григоренко О.М., Борисенко В.О. Основи наукових досліджень. – К.: КНТЕУ, 2001. – 187с.
- Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів. – Харків: Гриф, 2003. – 335 с.
- Історія Національної академії наук України / С.В. Кульчицький, Ю.В. Павленко, С.П. Руда, Ю.О. Храмов. – К.: Фенікс., 2000. – 527 с.
- Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Корбутяк. – Рівне : НУВГП, 2010. – 176 с.
- Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2006. – 206 с.
- Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. збірник. – К.: Держкомстат України, 2003. – 340 с.
- Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти. – К.: РННЦ “ДІНІТ”, 2020. – 260 с.
- Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – К.: Знання – Прес, 2013. – 295 с.

Додаткова:

- Болонський процес у фактах і документах / М. Ф. Степко та ін. Київ -Тернопіль: Вид -во ТДПУ ім. Гнатюка, 2003. 52 с.
- Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.
- Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 213. 240 с.
- Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень. К.: Центр навч. л -ри, 2009. 177 с. 12.
- Huntley S. J., Mahlberg M., Wiegand V., Gennip Y., Yang H., Dean R. S., Brennan M. L. Analysing the opinions of UK veterinarians on practice - based research using corpus linguistic and mathematical methods. Preventive veterinary medicine. 2018. № 150.P. 60 –69.

Інформаційні ресурси в Інтернет

Інтернет-джерела. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=JRN&P21DBN=JRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=0&S21STR=%D0%9616225

https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20pos_ibnyk.pdf

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=JRN&P21DBN=JRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=0&S21STR=%D0%9669961

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=JRN&P21DBN=JRN&S21CNR=20&Z21ID

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість брати участь у виконанні індивідуальних завдань науково-дослідницького характеру, виступати із результатами досліджень на студентських наукових конференціях, засіданнях круглого столу, а також можуть бути долучені до написання та опублікування есе, наукових статей із тематики курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

За усі види робіт студенти отримують додаткові бали. Крім того, додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно [Положення](#) про неформальну освіту.

Правила академічної доброчесності

Виконані навчальні завдання можуть бути самостійно перевірені здобувачами на виявлення текстових запозичень через університетську платформу [MOODLE](#). Здобувачам не дозволяється списувати чи копіювати чужі проєкти – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, недопущення роботи до захисту та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі [Moodle](#). Здобувачі без обмежень можуть використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати що два роки, враховуючи актуальні методичні розробки викладача, світовий досвід викладання та наукові дослідження, а також зміни у Освітньо-професійній програмі «Соціальний менеджмент та інформаційна культура».

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації прав здобувачів на академічну мобільність:

- [Положення](#) про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування.
- [Порядок](#) перерахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування.
- [Положення](#) про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579.

Автор

Сарнавська Оксана В'ячеславівна, к. філос. н., доцент

Автор
Доцент

Оксана САРНАВСЬКА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №974
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100